

UITSpraak no. 49 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "Kraan met machinist in verhuur?"

Betreft : aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven/werkmaterieelverzekering

Partijen: Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en Verzekeraar B hebben zich ter verkrijging van een uitspraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen partijen gerezen is.

Feitelijke gegevens

Op 27 oktober 1983 is met een kraan, toebehorende aan de firma X, schade veroorzaakt aan een hoogspanningskabel van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf van Noord-Holland. De kraan was met machinist ter beschikking gesteld aan Y, die ten tijde van het evenement de aannemer van het desbetreffende werk was.

Y was bij Verzekeraar A verzekerd tegen aansprakelijkheid voor bedrijven. Terzake van de kraan van de firma X liep bij Verzekeraar B een werkmaterieelverzekering.

Partijen verschillen van mening over de vraag wie dekking dient te verlenen.

Het geschil

In zijn memorie van eis stelt Verzekeraar A:

"Op 27 oktober 1983 is met een Atlaskraan 1203 D met knijperbak, toebehorende aan de firma X, schade veroorzaakt aan een hoogspanningskabel van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf Van Noord-Holland. De schade heeft in hoofdsom f 82.789,59 bedragen, vermeerderd met de wettelijke rente die tot 14 oktober 1989 f 20.035,08 heeft belopen.

Ten tijde van het evenement was onze verzekerde, Y, de aannemer van het desbetreffende werk. Voor het verrichten van werkzaamheden als de onderhavige placht onze verzekerde geregeld een machine met machinist van de firma X te huren. Dat is ook omstreeks 27 oktober 1983 geschied.

Met betrekking tot de onderhavig Atlaskraan was ten tijde van het evenement een zogenaamde werkmaterieelverzekering van kracht, welke door de firma X was gesloten met Verzekeraar B. Krachtens die verzekering zijn onder meer verzekerd de houder en de huurder van het verzekerde object, voor zover:

- deze voor dit risico niet elders is verzekerd en
- verzekeringnemer hem toestaat rechten aan deze polis te ontlennen.

Wij zijn in dit geval als regelende aansprakelijkheidsverzekeraar van de aannemer, Y, tot schadevergoeding aan de benadeelde overgegaan. Aangezien evenwel deze aansprakelijkheidsverzekering conform de voorwaarden slechts een secundaire dekking biedt, hebben wij Verzekeraar B als werkmaterieelverzekeraar van de firma X verzocht onze verzekerde dekking te verlenen overeenkomstig de voorwaarden van de met haar gesloten verzekering.

Verzekeraar B heeft evenwel dekking geweigerd blijkens haar brief aan ons van 22 februari jl., waarin zij betoogt: "onze verzekerde heeft zijn machine met machinist tegen een vergoeding per uur beschikbaar gesteld. Gezien de uitspraak van Hof Den Haag 16.03.1984, NJ 1985.583 zijn wij van mening dat er geen sprake is van huur en onze polis derhalve niet in werking zal treden". Wij hebben aan het hiervoor genoemde arrest van het Hof 's-Gravenhage geen gronden kunnen ontlennen om tot een dergelijke conclusie te komen.

Bovendien blijkt uit het expertiserapport duidelijk, dat hier sprake is van een constructie achteraf. In dat rapport wordt immers duidelijk vermeld, dat verzekerde X gedurende de periode april 1983 - april 1984 aan hoofdaannemer Y een kraan met machinist heeft verhuurd en dat hier sprake was van een mondelinge overeenkomst van huur/verhuur van een Atlaskraan met machinist. De latere verklaring van de kraanmachinist, d.d. 29 mei 1986 is overduidelijk tot stand gekomen in overleg met Verzekeraar B, hetgeen ten overvloede blijkt uit het expertiserapport d.d. 13 mei 1987. In de begeleidende brief van diezelfde datum van het expertisebureau blijkt tenslotte zonneklaar, dat ook onze verzekerde steeds van mening is geweest dat sprake was van verhuur van een machine met machinist.

Na het voorgaande behoeft het ons inziens geen betoog, dat de woorden "in verhuur" in de machinistenverklaring van 29 mei 1986 zijn doorgehaald op instigatie van Verzekeraar B.

Het is uw Commissie bekend, dat problemen als het onderhavige zich reeds vele jaren tussen AVB-verzekeraars en werkmaterieelverzekeraars voordoen. Wij verwijzen in dit verband naar de uitspraak van de Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf nr. I-87/24, waarin de Raad afrekende met de bewering van de werkmaterieelverzekeraar, dat in plaats van verhuur sprake zou zijn geweest van "charter".

Samenvattend zijn wij van mening, dat in dit geval de aansprakelijkheid van onze verzekerde als huurder van de Atlaskraan is gedekt door de werkmaterieelverzekering gesloten met Verzekeraar B,

voor zover dit risico niet elders is verzekerd. Aangezien de met ons gesloten aansprakelijkheidsverzekering aansprakelijkheid voor schade toegebracht met of door motorrijtuigen uitdrukkelijk uitsluit, dient de onderhavig schade naar onze mening ten laste te komen van Verzekeraar B."

In zijn memorie van antwoord stelt Verzekeraar B:

"Wij dienen hierbij ons verweer in in het door Verzekeraar A aangespannen samenloopgeskil.

Het vraagpunt dat assuradeuren in deze zaak verdeeld houdt is naar onze mening simpel dit: is onder de uit de reeds door Verzekeraar A in haar memorie met bijlagen geschetste omstandigheden Y aan te merken als HUURDER van de machine in kwestie?

Verzekeraar B stelt zich dienaangaande op het standpunt dat zulks niet het geval is, waar het apparaat in kwestie met machinist op uurbasis aan Y ter beschikking werd gesteld.

In een zodanige situatie kan ons inziens niet worden gesteld dat van huur/verhuur van de machine sprake is.

Waar dus Y naar onze opvatting geen huurder van het apparaat in kwestie is is zij geen mede-verzekerde op de werkmaterieelpolis."

Overwegingen van de commissie

Dit geschil is als samenloopgeskil aan de commissie voorgelegd overeenkomstig artikel 2 sub 2 van haar reglement, op grond waarvan de commissie dit geschil in behandeling neemt.

De commissie stelt vast, dat de beantwoording op de vraag of in het onderhavige geval sprake is van verhuur van de kraan met machinist, partijen verdeeld houdt.

Conform artikel 1584 BW is huur en verhuur een overeenkomst, waarbij de ene partij zich verbindt om de andere partij het genot van een zaak te doen hebben, gedurende een bepaalde tijd en tegen een bepaalde prijs.

De commissie is van mening, dat in het licht van artikel 1584 BW, het sluiten van een overeenkomst, waarbij een kraan met machinist tegen een bepaalde prijs ter beschikking wordt gesteld, terwijl de machinist bij de uitvoering van de werkzaamheden handelt op aanwijzingen van degene aan wie de kraan met machinist ter beschikking is gesteld, dient te worden beschouwd als huur.

Immers, volgens de wet ligt het accent bij huur op het verschaffen van het genot ener zaak, hetgeen volgens de commissie wordt bereikt, indien degene aan wie de kraan ter beschikking wordt gesteld, volledige zeggenschap heeft over de aard van de daarmee uit te voeren werkzaamheden, ook al laat hij de bediening van de kraan over aan de inzichten van de kraanmachinist van het verhuurbedrijf.

Ter ondersteuning van deze visie kan worden verwezen naar de uitspraak van de Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf nr. I-87/24, waarin wordt gesteld, dat niet valt in te zien, waarom het ter beschikking stellen van een kraan met machinist niet meer als verhuur zou kunnen worden aangemerkt.

De verwijzing van Verzekeraar B in de correspondentie naar de uitspraak van Hof Den Haag, 16 maart 1984, NJ 1985-583 kan de opvatting van de commissie niet doen veranderen, daar de feiten in die zaak en de feiten in de onderhavige kwestie geenszins vergelijkbaar zijn. Een belangrijk verschil vormt namelijk het gegeven, dat in de onderhavige zaak aan de kraanmachinist tijdens het werk instructies werden gegeven, hetgeen niet het geval was in de zaak van Hof Den Haag. Bovendien is de commissie van mening, zoals hierboven reeds uiteen is gezet, dat artikel 1584 BW niet verlangt dat degene aan wie een kraan met machinist ter beschikking wordt gesteld het zelfstandig genot en gebruik van die kraan dient te hebben wil er sprake kunnen zijn van huur.

Voorts kan worden verwezen naar andere jurisprudentie, waaruit de conclusie valt te trekken, dat het ter beschikking stellen van bemand werkmaterieel kennelijk wel wordt gezien als huur. Zie in dit verband bijvoorbeeld Hof Den Haag, 13 september 1985 en Hof Den Haag 23 januari 1987 gepubliceerd in Bouwrecht nr. 9 d.d. september 1988.

De commissie neemt voorts in overweging, dat nu de werkmaterieelpolis van Verzekeraar B de aansprakelijkheid van de huurder dekt, de verzekeraar er rekening mee behoort te houden, dat het begrip huur in het spraakgebruik van de consument ruim wordt opgevat. Wanneer een verzekeraar de bedoeling heeft een bepaalde categorie van het begrip huur uit te sluiten, zal een dergelijke uitsluiting uitdrukkelijk in duidelijke, niet mis te verstane bewoordingen in de polisvoorwaarden opgenomen dienen te worden.

De commissie concludeert op grond van bovenstaande overwegingen, dat in het onderhavige geval sprake is van verhuur van de kraan. Y is als huurder van de kraan op de werkmaterieelverzekering die terzake van deze kraan bij Verzekeraar B loopt, medeverzekerd op deze polis.

De commissie stelt vervolgens vast, dat de aansprakelijkheid van Y als gebruiker van het ter beschikking gestelde werkmateriaal waarmee de schade is veroorzaakt, zijnde de kraan die geen motorrijtuig is in de zin van de WAM, op de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven van Verzekeraar A eveneens is gedekt.

De commissie constateert tenslotte dat beide verzekeraars zich beroepen op het secundaire karakter van hun polis.

In een situatie als deze met verwijsbepalingen naar andere polissen dient de regeling in de "Overeenkomst inzake samenloop van aansprakelijkheidsverzekeringen" te worden toegepast, rekening houdende met het feit, dat dit geschil ná 1 januari 1987 door partijen bij de commissie aanhangig is gemaakt.

Conclusie

De commissie concludeert, dat in dit geval sprake is van samenloop van dekking als bedoeld in artikel 2 sub 3 van het reglement van de Verbondscommissie Samenloop. De commissie concludeert, dat dit samenloopgeschil geregeld dient te worden conform artikel 1 van de "Overeenkomst inzake samenloop van aansprakelijkheidsverzekeringen", zodat ieder zijn deel draagt naar evenredigheid van het bedrag waarvoor ieder afzonderlijk had kunnen worden aangesproken.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend met het verzoek een bindend advies te geven ter beslechting van een geschil dat tussen partijen gerezen is. De commissie geeft als bindend advies, dat iedere partij zijn gedeelte van de schade voor zijn rekening neemt.

's-Gravenhage, 15 maart 1989

De Verbondscommissie Samenloop

De voorzitter,
mr. H.O.Th. Hugenholtz

De secretaris,
mevrouw mr. W.H. van der Velde-Meijer